
Nuorten hyvinvointipalveluiden saatavuus turvattava

Viime vuosien kriisit näkyvät nuorten mielenterveydessä ja hyvinvoinnissa. Ilmastokriisi, maailmanlaajuinen pandemia etäopetuksineen ja nyt viimeisimpänä Ukrainan sota ovat lisänneet nuorten pahoinvointia ja mielenterveysoireilua. (Mieli ry 2022.) Kouluterveyskyselyn 2021 mukaan nuorten tyytyväisyys elämään ja kokemus hyvinvoinnista on huolestuttavasti heikentynyt, koettu yksinäisyys ja masennusoireet ovat lisääntyneet.

Vuoden 2021 kouluterveyskyselyn mukaan verrattuna koko maahan tai muihin pääkaupunkiseudun kuntiin masennusoireilu on yleisempää Helsingissä. Tilastokeskuksen tutkimuksen mukaan taloudellinen eriarvoisuus sekä hyvinvointi- ja terveyserot ovat kasvaneet, ja köyhyys- tai syrjäytymisriskissä on lähes kolmasosa 18–24-vuotiaista nuorista (Tilastokeskus 2020). Erityisesti nuorten miesten syrjäytyminen, nuorten mielenterveysongelmat ja vähemmistöihin kohdistuva syrjintä aiheuttavat inhimillistä kärsimystä ja yhteiskunnallisia kustannuksia. Riittämättömät asiaankuuluvat tukipalvelut voivat helposti johtaa itsensä hoitamiseen päihteillä. Päihteiden käyttö kasaantuu erityisesti heille, joilla on mielenterveyden kanssa vaikeaa.

Tarvitaan ennaltaehkäisevää työtä, jotta nuorten pahoinvointia voidaan estää ja vähentää. Nuorten on saatava tukea jo varhaisessa vaiheessa. Syrjäytymisen ja mielenterveydenoireilun ennaltaehkäisy on inhimillistä, mutta myös taloudellisesti edullisempaa kuin korjaaviin toimiin panostaminen.

Nuorille on turvattava oikea-aikaiset, riittävät, toimivat ja saavutettavat hyvinvoinnin ja mielenterveyden palvelut, mukaan lukien matalan kynnyksen psykososiaalinen tuki, perustason terveydenhuollon mielenterveyspalvelut sekä niihin liittyvät erikoissairaanhoidon palvelut.

Nuorten syrjäytymisen ehkäisy ja hyvinvointierojen kaventaminen ovat tärkeitä tavoitteita. Meidän on taattava jokaiselle nuorelle mahdollisuus mielekkääseen harrastukseen, vähintään toisen asteen tutkinto, opiskelu- tai työpaikka sekä kaikki tarvittava tuki näiden asioiden saavuttamiseksi. Työn tai opiskelupaikan saamisen lisäksi on tärkeää, että opiskelu myös onnistuu kouluun pääsyn jälkeen. Tämä vaatii sen, että myös muut elämän osa-alueet ovat kunnossa. Panostusta järjestöjen nuorisotyöhön täytyy lisätä, sillä niiden tekemä työ nuorten hyvinvoinnin eteen on arvokasta. Järjestöt löytävät usein nuoria, joita julkisen toimijan nuorisotyö ei saavuta.

SDP:n valtuustoryhmä esittää, että Helsingissä nostetaan keskiöön lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistaminen seuraavin toimenpitein:

Suomen harrastamisen mallin yhdenvertaista toteutumista vahvistetaan etsivän harrastustoiminnan laajentamisella.

Vahvistetaan ja lisätään resursseja opiskeluhooltoon sekä kouluterveydenhuoltoon ja varmistetaan laajojen terveystarkastusten toteutuminen. Lisätään ja vahvistetaan Mieppi-palveluita sekä opiskeluterveydenhuollon palveluiden saavutettavuutta.

Päihteillä oireilevien lasten ja nuorten palveluiden, kuten nuorisoasemien saavutettavuus ja vaikuttavuus varmistetaan yhdessä.

Kaikilla lapsia ja nuoria työssään kohtaavilla ammattilaisilla tulee olla osaamista ottaa päihteiden käyttö ja mielenterveys puheeksi lapsen, nuoren ja läheisten kanssa.

Palvelujen tulee jalkautua paremmin sinne missä lapsen ja nuoret viettävät aikaa, kuten esimerkiksi koululle tai kadulle. Toimialojen rajoja ylittäviä moniammatillisia työpareja vahvistetaan ja prosesseja tehostetaan vastuita ja tietoja jakamalla.

Nuorten mielenterveys- ja päihdehäiriöiden hoidosta vastaavien sote-palvelujen, kunnan järjestämien

ja kolmannen sektorin tuottamien nuoria tukevien palvelujen tulee muodostaa yhtenäinen toimintakokonaisuus, jossa yhteistyö on mahdollista lasten ja nuorten edun mukaisesti. Jonot mielenterveyspalveluihin on purettava.

Kehitetään ja vahvistetaan Helsingin Toivo-tiimin työtä, jossa keskiössä on auttaa niitä lapsia ja nuoria, jotka oireilevat rikoksilla, väkivallalla tai päihteillä. Näin ehkäistään lasten ja nuorten tilanteen heikkenemistä entisestään. Niin ikään rikoksilla oireileville nuorille tarjottavaan Ankkuri-toimintaan tulee osoittaa lisää resursseja.

Helsingissä 15.03.2023

Heinäluoma Eveliina

Valtuustoryhmän puheenjohtaja

Sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä

(1 + 9 allekirjoitusta)

Gebhard Elisa

Helal Fardoos

Torsti Pilvi

Razmyar Nasima

Ahde Hilikka

Jalovaara Ville

Arajärvi Pentti

Ahmed Mahad

Vepsä Sinikka